

УДК 342.9:004

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС;
ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

Бедратий Юрій Вячеславович

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри правових природоохоронних дисциплін
Національний університет водного господарства та природокористування

Bedratyi Iurii

Candidate of Science of Law, Associate Professor of the
Department of Legal Environmental Protection Disciplines
National University of Water Management and Natural Resources
ORCID: 0000-0001-9230-0438

Завальнюк Ігор Вікторович

доктор юридичних наук,
професор кафедри державно-правових дисциплін
Міжнародний гуманітарний університет,
суддя
Одеського окружного адміністративного суду

Zavalniuk Ihor

Doctor of Law, Professor of the Department of Public Law
International Humanitarian University,
Judge of the
Odesa District Administrative Court
ORCID: 0000-0002-6387-0199

Гончарук Ольга Володимирівна

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри порівняльного і європейського права
Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Goncharuk Olga

PhD in Law, Associate Professor, Associate Professor of the
Department of Comparative and European Law
Taras Shevchenko National University of Kyiv
ORCID:0000-0003-3264-7047

DOI: 10.25313/2520-2308-2025-11-11568

ПРИНЦИПИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРОЦЕСІВ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

PRINCIPLES OF LEGAL REGULATION OF ADMINISTRATIVE PROCESSES IN THE CONTEXT OF DIGITALIZATION

Анотація. Вступ. Стаття досліджує питання правового регулювання адміністративно-процесуальної сфери в контексті цифрової модернізації української державності. Проведено аналіз впливу електронного врядування на трансформацію адміністративно-правової доктрини, з акцентуацією на принципах гнучкого юридичного захисту, технологічних інноваціях та апроксимації до європейських нормативних стандартів.

Мета. Метою є ідентифікація векторів удосконалення нормативно-правового забезпечення адміністративно-процесуальних відносин в епоху цифровізації, з урахуванням засад ефективного правозахисту.

Матеріали і методи. Методичну платформу дослідження становить комплексний підхід, що інтегрує діалектичний, системно-структурний, компаративістський, формально-юридичний методи та метод правової прогностики. Емпіричну базу складають Закони України «Про адміністративні послуги», «Про електронні довірчі послуги», «Про захист персональних даних», «Про публічні електронні реєстри», Стратегія цифрової трансформації до 2025 року, а також регламенти Європейського Союзу (eIDAS, GDPR).

Результати. Визначено системність правового регулювання цифровізації в Україні через комплекс профільних законів, що забезпечують електронний документообіг, охорону інформаційних ресурсів та уніфікацію публічних реєстрів. Виокремлено ключові принципи: технологічної індивідуальності, кібернетичної безпеки, універсальної доступності, транспарентності алгоритмічних моделей та підконтрольності. Сформульовано рекомендації: прийняття Адміністративно-процедурного кодексу в електронній редакції, посилення правового супроводу підприємницької діяльності.

Перспективи. Перспективні напрями включають розвиток юриспруденції щодо цифрового адміністративного процесу, доктринальне переосмислення категорій «електронна адміністративна процедура» та «штучний інтелект в публічному управлінні». Це уможливить формування наукової школи, уніфікованої судової практики та інтеграцію України в європейський цифровий простір, посилюючи юрисдикційний контроль і легітимність електронних державних платформ.

Ключові слова: справедливий судовий захист, судовий контроль, адміністративний суд, цифрове врядування, цифровізація публічної влади, правове забезпечення діяльності суб'єктів господарювання.

Summary. Introduction. The article explores the issues of legal regulation within the administrative and procedural sphere in the context of the digital modernization of Ukrainian statehood. It analyzes the impact of e-governance on the transformation of the administrative and legal doctrine, emphasizing the principles of effective legal protection, technological innovation, and approximation to European regulatory standards.

Purpose. The purpose of the study is to identify the vectors for improving the regulatory and legal framework of administrative and procedural relations in the digital era, taking into account the principles of effective legal protection.

Materials and Methods. The methodological framework of the research is based on an integrated approach combining dialectical, system-structural, comparative, formal-legal, and legal forecasting methods. The empirical basis includes the Laws of Ukraine "On Administrative Services", "On Electronic Trust Services", "On Personal Data Protection", "On Public Electronic Registers", the Digital Transformation Strategy until 2025, as well as EU Regulations (eIDAS, GDPR).

Results. The study defines the systemic nature of legal regulation of digitalization in Ukraine through a set of sectoral laws that ensure electronic document management, protection of information resources, and unification of public registers. The key principles are highlighted: technological neutrality, cybersecurity, universal accessibility, transparency of algorithmic models, and accountability. The research formulates recommendations such as adopting an Administrative Procedure Code in electronic form and strengthening the legal framework for business activities.

Perspectives. The prospective directions include the development of jurisprudence on the digital administrative process and the doctrinal rethinking of categories such as "electronic administrative procedure" and "artificial intelligence in public administration." This will enable the formation of a scientific school, a unified judicial practice, and Ukraine's integration into the European digital space, enhancing jurisdictional control and the legitimacy of electronic government platforms.

Key words: fair judicial protection, judicial control, administrative court, digital governance, digitalization of public authority, legal support of business entities.

Постановка проблеми. В контексті цифрової трансформації України, ми спостерігаємо радикальну модернізацію правових і інституційних механізмів державного управління, що актуалізує необхідність ревізії та оновлення засад правового регулювання адміністративних процесів. Процес цифровізації став стратегічним каталізатором трансформації державного управління, забезпечив підвищення ефективності адміністративного обслуговування, зростання прозорості діяльності публічних органів, а також посприяв повноцінній реалізації громадянами їхнього права на справедливий судовий захист і ефективний адміністративний контроль.

Водночас інтеграція цифрових інструментів у право і публічне адміністрування породив комплекс як правових так і соціальних викликів. Серед них — недостатня уніфікація нормативно-правової бази, фрагментація законодавства, ризики порушен-

ня інформаційної безпеки, а також цифрова нерівність, що обмежує рівний доступ окремих категорій громадян до електронних адміністративних послуг. Отже, наукова проблематика полягає в обґрунтуванні нових правових принципів і підходів до регулювання адміністративних процесів у цифровому середовищі, які мають бути спрямовані на досягнення оптимальної рівноваги між інноваційним розвитком публічної адміністрації, забезпеченням прозорості правових процедур та гарантіями захисту прав і законних інтересів учасників адміністративних правовідносин.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В сфері поточних досліджень, питання цифровізації адміністративно-процесуальної сфери визначається як ключовий напрям модернізації системи публічного управління, що зумовлює потребу в ревізії процесуальних механізмів та інструментарію правового

впорядкування. Дослідники Гарбінська-Руденко А., Верлата Д., Садова В. [1], Македон В., Чабаненко А. [11] фокусуються на тому, що запровадження електронних механізмів реалізації адміністративних послуг сприяє вдосконаленню інтеграції у форматі «публічна влада → приватна особа», мінімізації корупційних ризиків та посиленню відкритості адміністративних процедур. Науковці Лозинський Ю. Р., Павлович-Сенета Я. [10], Серeda В. та ін. [19] аргументують позицію, згідно з якою цифрове врядування являє собою не виключно технічний, а насамперед правовий феномен, що потребує адекватного нормативного закріплення. Праці авторства Малець М., Яровик Д. [12], Осадчий А. [15] висвітлюють роль організаційно-функціональної спроможності органів державної влади у реалізації принципів гласності, підзвітності та технологічної індиферентності в адміністративно-правовій площині. Узагальнення діючих положень дає можливість стверджувати, що формування національної доктрини цифрового адміністративного права є стратегічним орієнтиром трансформації правової системи України.

Метою статті є визначення шляхів оптимізації нормативно-правового забезпечення адміністративно-процесуальних відносин в епоху цифрової трансформації, з урахуванням принципів ефективного правового захисту.

Завдання дослідження:

- здійснити аналіз ступеня доктринального опрацювання проблематики електронного врядування та виокремити провідні тренди модифікації адміністративно-правової системи під впливом цифрових інновацій;
- експлікувати сутність новітніх принципів нормативного регулювання адміністративно-процесуальних відносин в цифровому форматі;
- розробити рекомендації щодо модернізації законодавчого супроводу процесів цифровізації в Україні.

Матеріали і методи. Методологічну основу дослідження склав інтегрований підхід до вивчення нормативно-правового забезпечення адміністративно-процесуальних відносин у віртуальному просторі. У науковій роботі реалізовано діалектичний метод, що уможливив виявлення об'єктивних закономірностей трансформації адміністративно-правової доктрини в умовах цифрової модернізації системи публічного управління та ідентифікацію векторів становлення електронних адміністративних процедур. Системно-структурний метод імплементовано з метою дослідження кореляційних зв'язків між юридичними, інституційними та технологічними компонентами механізму реалізації адміністративних послуг. Компаративний метод застосовано для вивчення правового досвіду держав-членів Європейського Союзу та визначення шляхів його адаптації у вітчизняному правопорядку. Формально-догматичний метод забезпечив аналіз положень, Закону України «Про адміністративні

послуги» та інших нормативно-правових актів, що регламентують електронне врядування. Додатково використано метод правової прогностики для окреслення перспективних траєкторій розвитку національної концепції цифрового адміністративного процесу.

Виклад основного матеріалу. Законодавче регулювання цифровізації адміністративних процесів в Україні має системний характер і ґрунтується на положеннях низки законів. Перш за все це, Закон України «Про адміністративні послуги» від 6 вересня 2012 р. № 5203-VI, статті якого визначають правові засади надання адміністративних послуг, передбачають можливість їх отримання в електронній формі через інтегровані інформаційні системи, що істотно підвищує рівень доступності публічних сервісів і відповідає принципу рівності громадян перед законом [3]. Подальший розвиток цифровізації в Україні забезпечив Закон України «Про електронні довірчі послуги» від 5 жовтня 2017 р. № 2155-VIII, що імплементував вимоги європейського Регламенту (EU) № 910/2014 (eIDAS) [4]. Закон нормативно визначив правовий статус електронного підпису, печатки, часової позначки, сертифікації автентичності та взаємного визнання електронної ідентифікації, що створює умови для функціонування прозорого та безпечного цифрового документообігу.

Окрему роль в формуванні інформаційної безпеки правового забезпечення, зіграв Закон України «Про захист персональних даних» від 1 червня 2010 р. № 2297-VI, який визначив правові підстави обробки персональної інформації, встановлює права суб'єктів даних і обов'язки володільців баз персональних даних [6]. У контексті цифровізації публічної влади Закон виконує функцію бар'єра проти надмірного втручання держави у приватну сферу і забезпечує баланс між потребою ефективного адміністрування та захистом прав людини. Крім того, відповідно до Закону України «Про публічні електронні реєстри» від 29 червня 2023 р. № 3204-IX, впроваджено правові механізми уніфікації електронних баз даних, що сприяє усуненню дублювання інформації та підвищенню прозорості державних рішень [7].

Також слід відзначити і «Стратегію цифрового розвитку інноваційної діяльності України на період до 2030 року» (Розпорядження Кабінету Міністрів України від 31.12.24 р. № 1351-р.) [21]. Документ обґрунтовує процес цифровізації публічної влади як пріоритет державної політики, що спрямований на мінімізацію корупційних ризиків, оптимізацію управлінських процесів і розвиток правового забезпечення діяльності суб'єктів господарювання у цифровому середовищі. Інституційна архітектура цифровізації публічної адміністрації в Україні вибудовується навколо діяльності Міністерства цифрової трансформації України, створеного постановою Кабінету Міністрів України від 18 вересня 2019 р. № 856 [9].

1. Першим з засадничих принципів, на нашу думку є принцип технологічної нейтральності, який передбачає, що правові норми, що регулюють адміністративні процеси, мають залишатися універсальними, незалежно від конкретних технічних засобів чи цифрових рішень, які використовуються для їх реалізації. Цей принцип набув свого значення через постійні зміни технологічного середовища, появу нових форматів комунікації між громадянами і державою, а також автоматизацією управлінських рішень. Відповідно до Закону України «Про адміністративні послуги», кожен громадянин має право отримати адміністративну послугу як у традиційній, так і в електронній формі, що підтверджує юридичну рівність різних каналів взаємодії з владою. У статті 10 окресленого Закону підкреслюється, що електронна форма не повинна створювати жодних обмежень у реалізації прав заявника, що прямо втілює ідею технологічної нейтральності [3]. Зокрема і Кодекс адміністративного судочинства України (КАСУ) у статті 2 закріпив завдання адміністративного судочинства як забезпечення справедливості, неупередженого й своєчасного вирішення спорів між особою та суб'єктом владних повноважень, незалежно від форми здійснення адміністративної діяльності — чи то у традиційному, чи то у цифровому форматі [8].

2. Другою засадою ми виділяємо принцип інформаційної безпеки та захисту персональних даних, який прямо пов'язаний із відповідальністю органів державної влади за дотримання права громадян на приватність і недоторканність персональної інформації. Згідно із положеннями Закону України «Про захист персональних даних», будь-яке збирання, зберігання чи обробка персональних даних допускається лише за наявності правової підстави та з дотриманням принципів пропорційності й мети обробки [6]. Порушення цього принципу може стати предметом оскарження в адміністративному суді, що забезпечує реалізацію конституційного права на справедливий судовий захист.

Конкретну увагу приділено питанню відповідальності посадових осіб за неправомірну обробку даних. Так, стаття 188–39 Кодексу України про адміністративні правопорушення встановлює адміністративну відповідальність за порушення законодавства про захист персональних даних. Ці позиції доповнюють норми Закону України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» від 5 жовтня 2017 р. № 2163-VIII, який визначає правові та організаційні засади забезпечення кіберзахисту інформаційних ресурсів держави. У контексті цифровізації права цей принцип матиме ще більшу підтримку, адже від нього залежить рівень довіри громадян до державних електронних сервісів, зокрема до платформи «Дія» [14, с. 163].

3. Наступним ми виокремлюємо принцип доступності та інклюзивності, що буде закріплювати обов'язок держави забезпечити рівний доступ усіх

громадян до цифрових адміністративних послуг незалежно від їхнього соціального статусу, віку, місця проживання чи рівня цифрової грамотності. Так у згоді по положень Закону України «Про адміністративні послуги», в якому у статті 5 визначено, що публічні послуги повинні бути організовані на засадах рівності, доступності, своєчасності та зручності [3]. Сам принцип щільно пов'язується із соціальною функцією держави та втілює її обов'язок не лише впроваджувати технології, а й створювати умови для їх сприйняття населенням. З позицій адміністративного судочинства забезпечення інклюзивності цифрових процесів корелює з принципом справедливого суду, оскільки рівність доступу до електронних сервісів передбачає і рівність можливостей у судовому оскарженні рішень, ухвалених на основі цифрових процедур. Саме, стаття 6 КАСУ України гарантує право кожної особи на звернення до адміністративного суду з метою захисту своїх прав, незалежно від форми, у якій реалізовано адміністративне рішення — паперовій чи електронній [8].

4. Процеси сталої автоматизації і впровадження штучного інтелекту в державне управління виділили принцип відкритості та прозорості алгоритмів. Його сутність полягає в тому, що громадянин має право знати, яким чином формуються та ухвалюються рішення, що впливають на його права та свободи. Відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації» від 13 січня 2011 р. № 2939-VI, органи державної влади зобов'язані забезпечити відкритість інформації про способи прийняття рішень, крім випадків, прямо визначених законом. Прозорість алгоритмів у сфері адміністративних процесів передбачає, що автоматизовані рішення мають бути зрозумілими, документально зафіксованими та підконтрольними людині [20, с. 204–205]. Ця вимога узгоджується із Законом України «Про електронні довірчі послуги» № 2155-VIII, за яким є вимога щодо забезпечення надійності ідентифікації осіб та відтворюваності процесу ухвалення електронних рішень. У практичному вимірі принцип означає, що будь-який користувач державного сервісу (як платформа «Дія» або Єдиний портал державних послуг) матиме можливість перевірити, на підставі яких даних ухвалене конкретне рішення адміністративного органу [4].

Відкритість алгоритмів є також умовою реалізації ефективного судового контролю, оскільки адміністративний суд, розглядаючи спір щодо дій суб'єкта владних повноважень, також буде оцінити не лише законність, а й обґрунтованість рішень, ухвалених автоматизованими системами. Все це буде відображати загальноєвропейську тенденцію, що базується на принципах Regulation (EU) 2016/679 (GDPR), згідно з яким особа має право не підлягати рішенням, ухваленим виключно на основі автоматизованої обробки даних без участі людини.

5. Завершальним, ми бачимо, принцип підзвітності та контролю, який буде забезпечувати юридичну

визначеність і персональну відповідальність посадових осіб навіть у тих випадках, коли рішення ухвалюються автоматизовано. Принцип закріплює, що цифрові технології не можуть звільняти посадову особу чи керівника органу, від обов'язку відповідати за наслідки управлінських дій. Відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 р. № 1700-VII, кожен суб'єкт владних повноважень зобов'язаний діяти доброчесно, підзвітно і в межах повноважень, визначених законом. Судовий контроль у цьому ключі виконуватиме роль гарантійного механізму забезпечення відповідальності [5]. Відповідно до статті 2 КАС України, суд контролює дії органів публічної влади, у тому числі у сфері цифрового адміністрування, з метою забезпечення верховенства права [8]. Це означає, що навіть якщо рішення ухвалюється на підставі цифрових алгоритмів, відповідальність за результат залишається на державному органі чи посадовій особі.

Однією, з першочергових потреб, ми бачимо активне впровадження положень Закону України «Про адміністративну процедуру» у цифрові інноваційні технології, що має стати підвалинами для створення базового системоутворюючого акту для регламентації всіх адміністративних процедур незалежно від форми їх реалізації. Такий підхід проектному задумі, має інтегрувати положення чинного Закону України «Про адміністративні послуги», Закону України «Про електронні довірчі послуги» та Закону України «Про публічні електронні реєстри». Буде тоді утворений єдиний нормативний фундамент цифрового адміністративного процесу [13, с. 5–6].

Необхідність його прийняття обумовлена також зростанням кількості управлінських рішень, що ухвалюються в електронній формі, і вони залишаються поза сферою чіткої юридичної регламентації. Зокрема, такі акти, як електронні дозволи, цифрові витяги, сервіси платформи «Дія» чи автоматичне реєстрування суб'єктів господарювання, повинні мати уніфіковану правову основу, яка б чітко визначала процедуру їхнього прийняття, порядок фіксації електронних доказів і можливість судового контролю за дотриманням законності [2, с. 105–106].

Оновлення законодавства має передбачати і наступні кроки по посиленню правового забезпечення діяльності суб'єктів господарювання у цифровому середовищі. Відповідно до Закону України «Про електронну комерцію», електронні правочини та документообіг прирівнюються до традиційних юридичних дій, що вимагає розширення адміністративних механізмів контролю за дотриманням принципів добросовісності, конкуренції та рівного доступу до електронних сервісів. Цей варіант розширення слід здійснювати з урахуванням положень Стратегії цифрової трансформації державного управління на період до 2025, який передбачає створення комплексної моделі правового регулювання цифрових адміністративних процесів.

Другим стратегічним напрямом розвитку адміністративного права України є гармонізація з європейським цифровим правом, що зумовлено виконанням міжнародних зобов'язань у межах Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом (2014 р.). Одним із базових маяків ми бачимо проєкт «Digital Decade Policy Programme 2030», затверджений Європейським Парламентом і Радою ЄС у 2022 році. В його положеннях виділяють чотири основні цілі цифрового розвитку: 1) цифрові навички, 2) безпечна цифрова інфраструктура, 3) цифровізація бізнесу та 4) цифровізація публічних послуг [16].

Україна, як держава-кандидат на вступ до ЄС, поступово адаптує положення цього документа через ухвалення національних стратегій і дорожніх карт інтеграції у цифровий простір Європи. Зокрема, Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 серпня 2022 р. № 720-р «Про схвалення Концепції інтеграції України до Єдиного цифрового ринку ЄС» визначає етапи наближення українського законодавства до норм Європейського Союзу [18]. Передбачено імплементацію таких актів, як Regulation (EU) 910/2014 (eIDAS) про електронну ідентифікацію та довірчі послуги, Regulation (EU) 2016/679 (GDPR) про захист персональних даних і European Interoperability Framework (EIF) щодо забезпечення взаємодії між публічними реєстрами.

Гармонізація з європейськими стандартами вимагатиме надалі не просто перекладу а й формального відтворення положень актів ЄС у національному законодавстві, а й їх глибокої доктринальної інтеграції у поточну систему адміністративного права. Тоді це буде означати, що принципи відкритості, технологічної нейтральності, пропорційності, підзвітності та захисту персональних даних мають отримати закріплення як базові, для всіх форм адміністративних процедур. Крім того, українській правовій системі слід пришвидшити адаптацію до вимог Директиви (EU) 2019/1024 «Про відкриті дані та повторне використання публічної інформації», що надасть стимулюючий ефект для розвитку цифрової моделі національного права.

Також, на нашу думку, подальша гармонізація з європейським цифровим правом сприятиме посиленню судового контролю за діяльністю публічної адміністрації в Україні. Зокрема, адміністративні суди, спираючись на норми Кодексу адміністративного судочинства України (статті 2, 9, 19), мають забезпечувати справедливий судовий розгляд спорів, пов'язаних із цифровими управлінськими рішеннями. Також використовувати у своїй практиці правові позиції Європейського суду з прав людини щодо права на справедливий суд і доступу до правосуддя у сфері електронного врядування (справи *Mennitto v. Italy*, *Tarbuk v. Croatia*, *Kudeshkina v. Russia*).

Третім напрямом, ми вбачаємо розвиток правової доктрини цифрового адміністративного процесу, яка має стати основою для подальшого реформування

законодавства. Ці кроки будуть направлені на переосмислення понять «електронна адміністративна процедура», «цифровий адміністративний акт», «електронна юридична відповідальність» і «штучний інтелект у публічному управлінні».

За цим контекстом, підкреслюємо і роль формування судової доктрини, яка розвивається на основі правових позицій Верховного Суду України у справах, пов'язаних із застосуванням електронних форм адміністративних процедур. Зокрема, у постанові від 15 червня 2022 року у справі № 640/21129/19 Суд зазначив, що прийняття автоматизованих рішень органами державної влади не звільняє уповноважених посадових осіб від обов'язку дотримуватися фундаментальних адміністративно-правових принципів — законності, обґрунтованості та забезпечення права особи на ефективне оскарження [17].

Подальший розвиток судової доктрини повинен ґрунтуватися на глибокому науковому осмисленні таких міждисциплінарних категорій, як технологічна нейтральність, інформаційна безпека, інклюзивність цифрових сервісів, прозорість алгоритмічних рішень та підзвітність автоматизованих систем перед правом та громадянами. Систематизація та узагальнення цих понять створить передумови для становлення в Україні власної наукової школи цифрового адміністративного права, здатної розробляти методологічні засади та практичні рекомендації для законодавчих ініціатив, діяльності органів виконавчої влади та формування єдиної та передбачуваної судової практики.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Дослідження показало, що нормативне впорядкування цифровізації адміністративно-процесуальних відносин в Україні слід реалізовувати на базі інтегрованого підходу. Він синтезує положення матеріального й процедурного адміністративного

права з доктринальними засадами електронного врядування. Законодавчі акти, зокрема Закони України «Про адміністративні послуги», «Про електронні довірчі послуги», «Про публічні електронні реєстри», формують нормативну платформу для функціонування транспарентних, універсально доступних і технологічно індиферентних адміністративних процедур. Їх системна консолідація забезпечить передумови для цифрової модернізації публічного управління, сприяє редукції бюрократичних бар'єрів, елімінації корупційних факторів і гарантуванню дієвого юрисдикційного нагляду.

Встановлено, що фундаментальними принципами цифрового адміністративного процесу виступають технологічна нейтральність, кібернетична безпека, інклюзивність, прозорість алгоритмічних моделей і підконтрольність. Їхня синергія визначатиме концептуальний базис трансформації вітчизняного адміністративного права в епоху цифровізації. Дотримання постулату технологічної нейтральності забезпечує універсальність нормативного регулювання незалежно від техніко-інструментальних засобів.

Ідентифіковано, що перспективні траєкторії розвитку правового регулювання адміністративних процесів в Україні корелюють із нормами Закону України «Про адміністративну процедуру», з подальшою апроксимацією до європейського цифрового права та становленням національної доктрини цифрового адміністративного процесу. Імплементація стандартів Digital Decade Policy Programme 2030, GDPR і Regulation (EU) No 910/2014 (eIDAS) має конституювати пріоритет законотворчої активності. Подальша еволюція правових позицій Верховного Суду стосовно електронних форм адміністративних рішень уможливить забезпечення стабільності правозастосовної практики та ефективного захисту права на справедливий судовий розгляд.

Література

1. Гарбінська-Руденко А. В., Верлата Д. А., Садова В. О. Правове регулювання надання електронних адміністративних послуг. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. Вип. 04(2). С. 149–153. DOI: 10.24144/2788-6018.2025.04.2.23
2. Дубняк М. В. Адміністративно-правове забезпечення електронних послуг в умовах цифрової трансформації. *Інформація і право*. 2025. № 1 (52). С. 96–111. DOI: 10.37750/2616-6798.2025.1(52).324691
3. Про адміністративні послуги : Закон України від 6 вересня 2012 р. № 5203-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17> (дата звернення: 01.11.2025).
4. Про електронні довірчі послуги : Закон України від 5 жовтня 2017 р. № 2155-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2155-19> (дата звернення: 01.11.2025).
5. Про запобігання корупції : Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> (дата звернення: 01.11.2025).
6. Про захист персональних даних : Закон України від 1 червня 2010 р. № 2297-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2297-17> (дата звернення: 01.11.2025).
7. Про публічні електронні реєстри : Закон України від 18 листопада 2021 р. № 1907-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1907-20> (дата звернення: 01.11.2025).
8. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон від 6 липня 2005 р. № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2747-15> (дата звернення: 01.11.2025).

9. Краковська А. С., Бабик М. К. Цифровізація адміністративних послуг в Україні: проблеми та перспективи розвитку. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2022. Випуск 70. С. 329–334. DOI: 10.24144/2307-3322.2022.70.52
10. Лозинський Ю. Р., Павлович-Сенета Я. П. Цифровізація адміністративно-процесуальної діяльності поліції як спосіб підвищення ефективності реалізації державних функцій. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. № 4. С. 286–288. DOI: 10.32782/2524-0374/2025-4/65.
11. Македон В. В., Чабаненко А. В. Факторні складові цифровізації глобальної економіки та макроекономічних систем країн світу. *Ефективна економіка*. 2022. № 1. DOI: 10.32702/2307-2105-2022.1.11
12. Малець М. Р., Яровик Д. Р. Цифровізація адміністративного процесу: використання електронних засобів у державному управлінні та адміністративних процесах. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія: Право*. 2024. № 85 (3). С. 23–28. DOI: 10.24144/2307-3322.2024.85.3.3
13. Мигаль Р. В., Фітяк С. М., Кузик Д. О. Адміністративно-правове регулювання цифровізації адміністративних процедур в Україні. *Академічні візії*. 2024. № 33. С. 1–8. DOI: 10.5281/zenodo.14771983
14. Ненько С. С. Цифровізація публічного адміністрування як фактор модернізації адміністративно-правового забезпечення підприємництва. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. № 9. С. 160–165. DOI: 10.32782/2524-0374/2025-9/33
15. Осадчий А. Ю. Цифровізація адміністративних процедур. *Проблеми законності*. 2023. № 163. С. 229–247. DOI: 10.21564/2414-990X.163.291971
16. Питання Єдиного державного веб-порталу електронних послуг та Реєстру адміністративних послуг: Постанова Кабінету Міністрів України від 4 грудня 2019 р. № 1137. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1137-2019-%D0%BF> (дата звернення: 01.11.2025).
17. Прокопенко С. Л. Взаємодія органів державної влади та органів місцевого самоврядування у сфері надання адміністративних послуг у контексті децентралізації та цифровізації. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2024. № 2. С. 25–30. DOI <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2024.2.4> (дата звернення: 01.11.2025).
18. Про схвалення Концепції інтеграції України до Єдиного цифрового ринку ЄС : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 серпня 2022 р. № 720-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/720-2022-%D0%BF> (дата звернення: 01.11.2025).
19. Серета В. В., Сопільник Л. С., Семчук Ю. І., Зубашевський Н. П. Теоретичні аспекти розвитку адміністративного права в умовах цифрової трансформації. *Академічні візії*. 2025. № 44. С. 1–10. DOI: 10.5281/zenodo.15777240
20. Сковчиляс-Павлів О. В. Адміністративні послуги в умовах цифрової трансформації суспільства. *Наука і техніка сьогодні*. 2025. № 9 (50). С. 196–209. DOI: 10.52058/2786-6025-2025-9(50)-196-209
21. Стратегія цифрового розвитку інноваційної діяльності України на період до 2030 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 31.12.24 р. № 1351-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1351-2024-%D1%80#Text> (дата звернення: 01.11.2025).

References

1. Harbinska-Rudenko, A. V., Verlata, D. A., & Sadova, V. O. (2025). Pravove rehuliuвання nadannia elektronnykh administrativnykh posluh [Legal regulation of the provision of electronic administrative services]. *Analitichno-porivnialne pravoznavstvo — Analytical and Comparative Jurisprudence*, 4(2), 149–153. <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.04.2.23> [in Ukrainian].
2. Dubniak, M. V. (2025). Administrativno-pravove zabezpechennia elektronnykh posluh v umovakh tsyfrovoy transformatsii [Administrative and legal support for electronic services under digital transformation]. *Informatsiia i pravo — Information and Law*, 1(52), 96–111. [https://doi.org/10.37750/2616-6798.2025.1\(52\).324691](https://doi.org/10.37750/2616-6798.2025.1(52).324691) [in Ukrainian].
3. *Zakon Ukrainy “Pro administrativni posluhy”* vid 6 veresnia 2012 r. No. 5203-VI [Law of Ukraine “On Administrative Services” of September 6, 2012, No. 5203-VI]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17> [in Ukrainian].
4. *Zakon Ukrainy “Pro elektronni dovirchi posluhy”* vid 5 zhovtnia 2017 r. No. 2155-VIII [Law of Ukraine “On Electronic Trust Services” of October 5, 2017, No. 2155-VIII]. <https://zakon.rada.gov.ua/go/2155-19> [in Ukrainian].
5. *Zakon Ukrainy “Pro zapobihannia koruptsii”* vid 14 zhovtnia 2014 r. No. 1700-VII [Law of Ukraine “On Prevention of Corruption” of October 14, 2014, No. 1700-VII]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> [in Ukrainian].
6. *Zakon Ukrainy “Pro zakhyst personalnykh danykh”* vid 1 chervnia 2010 r. No. 2297-VI [Law of Ukraine “On Personal Data Protection” of June 1, 2010, No. 2297-VI]. <https://zakon.rada.gov.ua/go/2297-17> [in Ukrainian].
7. *Zakon Ukrainy “Pro publichni elektronni reiestry”* vid 18 lystopada 2021 r. No. 1907-IX [Law of Ukraine “On Public Electronic Registers” of November 18, 2021, No. 1907-IX]. <https://zakon.rada.gov.ua/go/1907-20> [in Ukrainian].
8. *Kodeks administrativnoho sudochynstva Ukrainy*; *Zakon vid 6 lypnia 2005 r. No. 2747-IV* [Code of Administrative Procedure of Ukraine: Code of Ukraine; Law of July 6, 2005 No. 2747-IV]. <https://zakon.rada.gov.ua/go/2747-15> [in Ukrainian].
9. Krakovska, A. Ye., & Babyk, M. K. (2022). Tsyfrovyzatsiia administrativnykh posluh v Ukraini: problemy ta perspektyvy rozvytku [Digitalization of administrative services in Ukraine: Problems and development prospects]. *Naukovyi*

visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Serii: Pravo — Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Law Series, 70, 329–334. <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2022.70.52> [in Ukrainian].

10. Lozynskyi, Yu. R., & Pavlovych-Seneta, Ya. P. (2025). Tsyfrovyzatsiia administratyvno-protsesualnoi diialnosti politsii yak sposib pidvyshchennia efektyvnosti realizatsii derzhavnykh funktsii [Digitalization of the administrative and procedural activities of the police as a means of enhancing the effectiveness of state functions]. *Yurydychnyi naukovi elektronnyi zhurnal — Legal Scientific Electronic Journal*, 4, 286–288. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-4/65> [in Ukrainian].

11. Makedon, V. V., & Chabanenko, A. V. (2022). Faktorni skladovi tsyfrovizatsii hlobalnoi ekonomiky ta makroekonomichnykh system krain svitu [Factor components of digitalization of the global economy and macroeconomic systems of the world]. *Efektivna ekonomika — Efficient Economy*, 1. <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2022.1.11> [in Ukrainian].

12. Malets, M. R., & Yarovyk, D. R. (2024). Tsyfrovyzatsiia administratyvnoho protsesu: vykorystannia elektronnykh zasobiv u derzhavnomu upravlinni ta administratyvnykh protsesakh [Digitalization of the administrative process: Use of electronic means in public administration and administrative procedures]. *Naukovi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Serii: Pravo — Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Law Series*, 85(3), 23–28. <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.85.3.3> [in Ukrainian].

13. Myhal, R. V., Fitiak, Ye. M., & Kuzyk, D. O. (2024). Administratyvno-pravove rehuliuвання tsyfrovizatsii administratyvnykh protsedur v Ukraini [Administrative and legal regulation of the digitalization of administrative procedures in Ukraine]. *Akademichni vizii — Academic Visions*, 33, 1–8. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14771983> [in Ukrainian].

14. Nenko, S. S. (2025). Tsyfrovyzatsiia publichnoho administruvannya yak faktor modernizatsii administratyvno-pravovoho zabezpechennia pidpriemnytstva [Digitalization of public administration as a factor of modernization of administrative and legal support for entrepreneurship]. *Yurydychnyi naukovi elektronnyi zhurnal — Legal Scientific Electronic Journal*, 9, 160–165. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-9/33> [in Ukrainian].

15. Osadchyi, A. Yu. (2023). Tsyfrovyzatsiia administratyvnykh protsedur [Digitalization of administrative procedures]. *Problemy zakonnosti — Problems of Legality*, 163, 229–247. <https://doi.org/10.21564/2414-990X.163.291971> [in Ukrainian].

16. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 4 hrudnia 2019 r. No. 1137 “Pytannia Yedynoho derzhavnoho veb-portalu elektronnykh posluh ta Reiestru administratyvnykh posluh” [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of December 4, 2019, No. 1137 “On the Unified State Web Portal of Electronic Services and the Register of Administrative Services”]. <https://zakon.rada.gov.ua/go/1137-2019-п> [in Ukrainian].

17. Prokopenko, S. L. (2024). Vzaємодіia orhaniv derzhavnoi vlady ta orhaniv mistsevoho samovriaduvannya u sferi nadання administratyvnykh posluh u konteksti detsentralizatsii ta tsyfrovizatsii [Interaction between state and local self-government bodies in the provision of administrative services in the context of decentralization and digitalization]. *Dni-pro Scientific Journal of Public Administration, Psychology and Law*, 2, 25–30. <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2024.2.4> [in Ukrainian].

18. Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 17 serpnia 2022 r. No. 720-r “Pro skhvalennia Kontseptsii intehratsii Ukrainy do Yedynoho tsyfrovoho rynku YeS” [Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine of August 17, 2022, No. 720-r “On Approval of the Concept for Ukraine’s Integration into the EU Digital Single Market”]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/720-2022-п> [in Ukrainian].

19. Sereda, V. V., Sopilnyk, L. S., Semchuk, Yu. I., & Zubashevskyi, N. P. (2025). Teoretychni aspekty rozvytku administratyvnoho prava v umovakh tsyfrovoy transformatsii [Theoretical aspects of the development of administrative law in the context of digital transformation]. *Akademichni vizii — Academic Visions*, 44, 1–10. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15777240> [in Ukrainian].

20. Skochylas-Pavliv, O. V. (2025). Administratyvni posluhy v umovakh tsyfrovoy transformatsii suspilstva [Administrative services in the conditions of digital transformation of society]. *Nauka i tekhnika sohodni — Science and Technology Today*, 9(50), 196–209. [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-9\(50\)-196-209](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-9(50)-196-209) [in Ukrainian].

21. Stratehiia tsyfrovoho rozvytku innovatsiinoi diialnosti Ukrainy na period do 2030 roku: Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 31 hrudnia 2024 r. No. 1351-r [Strategy for Digital Development of Innovation Activities of Ukraine until 2030: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine of December 31, 2024, No. 1351-r]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1351-2024-п> [in Ukrainian].